



# OPINIA KOMISJI REWIZYJNEJ RADY MIASTA PIŁY

## O WYKONANIU BUDŻETU MIASTA PIŁY ZA 2019 ROK

Komisja Rewizyjna w składzie:

1. Ryszard Małecki,
2. Urszula Kaczmarek,
3. Teresa Kasior,
4. Grzegorz Płachta,
5. Zbigniew Pyziak,

działając na podstawie art. 270 ust. 2 i 3 ustawy o finansach publicznych<sup>1</sup> oraz art. 18a ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym<sup>2</sup> podczas posiedzeń, w dniach 24 kwietnia, 7 maja, oraz 14 maja 2020 r., dokonała analizy przedłożonych dokumentów zwracając szczególną uwagę na poziom realizacji budżetu oraz kluczowe zadania uwzględniając ewentualne odchylenia od założonego planu. Komisja zatem rozpatrując przekazane sprawozdania wносиła o szczegółowe wyjaśnienia i je otrzymała. Opinia oparta jest o:

- I. Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Piły za 2019 rok wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu w sprawie opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta Piły za rok 2019 wraz z informacją o stanie mienia jednostki z objaśnieniami (Uchwała Nr SO.0954/29/13/Pi/2020 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 29 kwietnia 2020 roku).
- II. Informację o stanie mienia.
- III. Sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego wraz z informacją dodatkową do sprawozdania finansowego za rok 2019.
- IV. Informację z wykonania planów finansowych samorządowych instytucji kultury

### **I. Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Piły za 2019 rok**

---

<sup>1</sup> Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 ze zm.

<sup>2</sup> Dz. U. z 2019 r., poz. 506.

Komisja dokonała analizy złożonego przez Prezydenta Miasta Piły Sprawozdania, szczegółowej analizie poddano wykonanie dochodów bieżących i majątkowych przyjmując że prawidłowa ich realizacja pozwala na wykonywanie szeregu oczekiwanych zadań. Analiza obejmowała również największe grupy wydatków bieżących, poziom zrealizowanych inwestycji oraz wynik budżetu i zadłużenie. We wszystkich posiedzeniach Komisji uczestniczyła Skarbnik Gminy Piła – Ewelina Śługajska, która na bieżąco odpowiadała na zadawane pytania. W wyniku przedstawionych informacji Komisja ustaliła, że:

1. Budżet Miasta Piły na 2019 rok został uchwalony Uchwałą Nr III/14/18 Rady Miasta Piły z dnia 18 grudnia 2018 roku. Początkowe wartości budżetu przedstawiały się następująco:

***Dochody ogółem 340 606 789 zł, w tym:***

- dochody bieżące 300 317 464 zł,
- dochody majątkowe 40 289 325 zł.

***Wydatki ogółem 328 806 789 zł, w tym:***

- wydatki bieżące 295 588 016 zł,
- wydatki majątkowe 33 218 773 zł.

***Przychody budżetu w 2018 roku - nie planowano .***

***Rozchody 11 800 000 zł.***

Podobnie jak w latach poprzednich, budżet w trakcie roku był wielokrotnie zmieniany (zarówno uchwałami Rady Miasta jak i zarządzeniami prezydenta), zakres zmian obejmował dochody, wydatki ale również przychody budżetu. Komisja ustaliła, że ostatecznie (według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.) plan dochodów został zwiększony łącznie o kwotę ponad 16,9 mln zł, a plan wydatków wprowadzonymi zmianami został zwiększony o ponad 38,5 mln zł. Jednocześnie wprowadzono przychody w kwocie 21,5 mln, dotyczyły one pożyczki JESSICA2 z Banku Gospodarstwa Krajowego – ponad 8,7 mln zł (termomodernizacje budynków oświatowych i Społecznych) oraz wolnych środków nieco ponad 12,8 mln zł. Ustalono, że zmiany budżetu wynikały, głównie ze zwiększeń z tytułu wprowadzanych dotacji od Wojewody Wielkopolskiego (głównie działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy społecznej) na zadania zlecone jak również z realizowanymi przedsięwzięciami inwestycyjnymi dofinansowanymi przede wszystkim środkami Wielkopolskiego

Regionalnego Programu Operacyjnego 2014 - 2020. Korekty obejmowały również dostosowania nakładów finansowych na poszczególne zadania do harmonogramów robót planu inwestycji w latach ze względu na zmiany w terminach realizacji. Pozostałe zmiany wynikały z bieżącej działalności, prowadzonych analiz w zakresie możliwości wypracowania poszczególnych źródeł dochodu i dostosowania do nich wydatków.

Komisja porównując realizację dochodów do roku poprzedniego ustaliła, że łącznie zrealizowano je na bardzo dobrym poziomie (99,26%) wyższym o ponad 9,8 mln zł, z tego dochody bieżące wykonano na poziomie wyższym o ponad 28,6 mln zł w stosunku do 2018 roku, ( z czego aż 17,4 mln stanowiła dotacja na sfinansowanie świadczeń wychowawczych „program 500+” pozostały wzrost odnotowano w dochodach z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych czy podatkach lokalnych). Porównując dochody majątkowe zrealizowano je ponadplanowo jednakże porównując do roku 2018 na niższym poziomie o 18,7 mln zł. Taki spadek wynika z jednej strony z kumulacji rozliczeń wniosków o płatność za zadania zrealizowane (np.: wspieranie gospodarki niskoemisyjnej) czy przekazanie refundacji środków z Banku Gospodarstwa Krajowego na budowę budynku wielorodzinnego wykonanego przez TBS. Skarbnik gminy poinformowała Komisję, że w związku z upływającą perspektywą unijną na lata 2014-2020 kończą się fundusze na dofinansowanie inwestycji i dochody majątkowe będą zdecydowanie mniejsze. Jeszcze w roku 2020 będą one dosyć duże natomiast rok 2021 będzie okresem rozliczającym ostatnie projekty. Zaznaczyła, że miasto przygotowuje bądź ma już gotowe dokumentacje na nowe zadania oczekując na nową perspektywę i nowe wytyczne w zakresie obszarów finansowania. Komisja przyjęła informację, i w toku swoich prac uzyskała odpowiedzi na zgłaszane pytania, omawiając wszystkie zagadnienia związane z realizacją budżetu w sposób szczegółowy.

Ostatecznie na dzień 31 grudnia 2019 r. plan i jego wykonanie w globalnych kwotach przedstawia się następująco:

<b>L.p.</b>	<b>Wyszczególnienie</b>	<b>Plan na dzień 31.12.2019 r.</b>	<b>Wykonanie na dzień 31.12.2019 r.</b>	<b>Stopień realizacji %</b>
<b>1.</b>	<b><i>Dochody</i></b>	<b><i>357 521 600,98</i></b>	<b><i>354 887 206,15</i></b>	<b><i>99,26%</i></b>
	– bieżące:	332 619 685,98	329 300 901,79	99,00%
	– majątkowe:	24 901 915,00	25 586 304,36	102,75%
<b>2.</b>	<b><i>Wydatki</i></b>	<b><i>367 313 426,77</i></b>	<b><i>345 886 573,58</i></b>	<b><i>94,17%</i></b>
	– bieżące:	302 754 330,15	291 098 455,85	95,78%
	– majątkowe:	36 579 947,68	29 125 550,34	79,62%
<b>3.</b>	<b><i>Nadwyżka/deficyt</i></b>	<b><i>-9 791 825,79</i></b>	<b><i>9 000 632,57</i></b>	<b><i>-</i></b>
<b>4.</b>	<b><i>Przychody</i></b>	<b><i>21 569809,11</i></b>	<b><i>24 466 668,25</i></b>	<b><i>113,43%</i></b>
<b>5.</b>	<b><i>Rozchody</i></b>	<b><i>11 777 983,32</i></b>	<b><i>11 777 983,32</i></b>	<b><i>100,00%</i></b>

2. Komisja weryfikując wykonanie budżetu stwierdziła także, iż:

- a) Zadłużenie Gminy Piła na dzień 31 grudnia 2019 r. z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz emisji obligacji komunalnych wyniosło 112 741 226,16 zł, co stanowi 32,89% zrealizowanych dochodów. Komisja zwróciła uwagę na fakt, że na etapie planowania budżetu wskaźnik zadłużenia oszacowano na poziomie 30,31% planowanych dochodów. Zgodnie z uzyskanymi wyjaśnieniami od Skarbnik Eweliny Śługajskiej Rada Miasta w trakcie roku podjęła uchwałę o zaciągnięciu pożyczki w BGK program JESSICA2 z przeznaczeniem na termomodernizację budynków użyteczności publicznej na bardzo korzystnych warunkach a z drugiej strony wskaźnik wzrósł w związku ze zmniejszeniem planowanych do pozyskania dochodów majątkowych (przesunięcie dotacji WRPO na 2020 r.). Komisja dokonała analizy oprocentowania zaciągniętych zobowiązań wykazała, że jest ono stabilne - mieści się w przedziale od 0,12% (w przypadku pożyczek JESSICA2) do 3,04% w stosunku rocznym identycznie jak w roku poprzednim. Łącznie w roku 2019 koszty obsługi długu wyniosły 3 099 062,62 zł, tj. 0,98% planu wydatków ogółem i 0,87% zrealizowanych łącznych dochodów. Komisja sprawdziła również terminowość spłat

zobowiązań finansowych realizowanych przez Gminę, ustalając, że ich realizacja była prawidłowa.

b) Należności i zobowiązania

- Łączna kwota **należności** na koniec 2019 roku wyniosła 39 586 258,82 zł i w porównaniu do 2018 roku łącznie była wyższa o 2 530 788,51 zł. Komisja zwróciła uwagę na dalszy wzrost należności w tym również wymagalnych w gospodarce mieszkaniowej (nawiązując do przeprowadzonej kontroli w MZGM w roku 2019). Zdaniem Komisji jest to niepokojące – dla budżetu, i trudne do uzasadnienia biorąc pod uwagę obowiązujące bardzo niskie stawki czynszu.

Łącznie na koniec 2019 roku **zobowiązania niewymagalne** wykazane w sprawozdaniach zamknęły się kwotą ogółem 13 541 995,88 zł i w porównaniu do 2018 roku były mniejsze o 7 752 472,34 zł jednocześnie wystąpiły zobowiązania wymagalne ( MOSIR które zostały uregulowane w styczniu). Zgodnie z uzyskanymi wyjaśnieniami, zobowiązania niewymagalne dotyczyły w przeważającej wielkości **dotatkowego wynagrodzenia rocznego**, pochodnych od wynagrodzeń, których termin płatności przypada na styczeń 2020 oraz płatności wynikających z faktur dotyczących grudnia, które wpłynęły do jednostek w styczniu i których termin płatności upływa w styczniu. Komisja informację tę przyjęła.

- c) Komisja, badając sprawozdanie, zweryfikowała informacje w zakresie stopnia zaawansowania programów wieloletnich i ustaliła, że w trakcie roku dokonano wielu zmian. Generalnie dotyczyły one zadań dofinansowanych środkami zewnętrznymi, limitów oraz kwot przewidzianych do realizacji w poszczególnych latach. Największe zmiany objęły kluczowe zadania: „Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej poprzez poprawę mobilności miejskiej w Pile”, „Budowę hali sportowej przy Szkole Podstawowej Nr 6” czy „ Rozwój miejskiego zbiorowego Transportu niskoemisyjnego” . Wprowadzono również nowe zadania, przede wszystkim termomodernizacje w zakresie jednostek oświatowych: Szkoły Podstawowa Nr 2 i Nr 5, Przedszkola Nr 4, Nr 5, Nr 11, Nr 12, Nr 13 i Nr 18. Komisja przyjęła informację w zakresie zaawansowania inwestycji wieloletnich na poziomie 69,72% biorąc pod uwagę, że realizacja dwóch największych przedsięwzięć

finansowana będzie w roku 2020. Jednocześnie Komisja omówiła jednoroczne przedsięwzięcia, zwracając uwagę, że kilka z nich (min. z budżetu obywatelskiego) nie udało się zrealizować, ze względu na brak ofert bądź też zbyt wysokie oferty. W tych przypadkach nie wyłoniono wykonawców i niezrealizowano zadań. Komisja wnioskuje o wpisanie ich do realizacji w kolejnym roku.

d) Komisja, przechodząc do analizy podstawowych grup budżetu oraz wypracowanej nadwyżki operacyjnej ustaliła:

W zakresie **dochodów bieżących**, pozytywnie zdaniem Komisji należy ocenić wysokie wpływy z tytułu udziałów w podatkach budżetu państwa: PIT (w kwocie 84 489 884 zł, tj. 100,95% planu), które pozwalają gminie na realizację wielu zadań bieżących, zarówno remontowych, eksploatacyjnych w jednostkach oświatowych, ale również w zakresie dróg, oraz CIT (w kwocie 4 612 403,98 zł tj. 78,34% wykonany na podobnym poziomie do roku 2018). Jednocześnie Komisja przyjrzała się pozycjom planu dochodów, które nie udało się zrealizować w 100%, wysłuchała stosownych wyjaśnień – podobnie jak w roku ubiegłym uznając że w wielu przypadkach samo ustalenie planu jest trudne ale równie często gmina nie ma wpływu na stopień ich realizacji (to np.: wpływy z podatku od spadków i darowizn, podatku dochodowego od działalności gospodarczej osób fizycznych opłacanego w formie karty podatkowej, opłaty skarbowej itp).

W zakresie wydatków bieżących Komisja ustaliła wzrost aż o ponad 25,6 mln zł w stosunku do poprzedniego roku, głównie w wydatkach na wypłatę świadczeń społecznych oraz w wynagrodzeniach i pochodnych. Komisja, badając wykonanie wydatków bieżących, analizowała je w zakresie największych grup, tj. wynagrodzeń i pochodnych, świadczeń na rzecz osób fizycznych (głównie działalność MOPS) oraz udzielonych dotacji (placówki niepubliczne, w zakresie sportu, kultury czy pomocy społecznej). Analiza tych wydatków została dokonana w oparciu o poprzedni rok.

Komisja stwierdziła, na podstawie złożonych wyjaśnień, że realizacja **wydatków** odbywała się w ramach przyjętego planu finansowego. Odnotowano przekroczenie na kwotę 134,45 zł (błąd w fakturze oraz brak opłaconej składki na podatek doch.) w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji.

Komisja potwierdziła również, że zobowiązania niewymagalne przekraczające plan zostały zaciągnięte na podstawie Zarządzenia Nr 59(2)19 Prezydenta Miasta Piły z dnia 4 stycznia 2019 r. w sprawie przekazania kierownikom jednostek organizacyjnych gminy uprawnień do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć wieloletnich zawartych w wieloletniej prognozie finansowej Miasta Piły oraz do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i których termin płatności wykracza poza 2019 rok.

Wypracowana nadwyżka operacyjna wyniosła 12 539 878,55 zł, przy planowanej na poziomie 4 729 448 zł, świadczy o prawidłowym realizowaniu budżetu i bieżącej kontroli nad możliwościami gminy do wykonywania kolejnych zadań i została oceniona pozytywnie.

- e) Wszystkie podane wielkości Komisja zweryfikowała ze sprawozdaniami budżetowymi: Rb-NDS – „Kwartalne sprawozdanie o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego” z dnia 19 lutego 2020 r., Rb-27S – „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” z dnia 3 marca 2020 r. (korekta nr 1), Rb-28S – „Sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” z dnia 3 marca 2020 r. (korekta nr 1).
- f) Ostatecznie realizacja budżetu zamknęła się nadwyżką budżetu w wysokości 9 000 652,28 zł przy planowanym deficycie na poziomie 9 791 825,79 zł.
- g) Spłaty zaciągniętych kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji realizowano terminowo, a ich łączna wartość wyniosła 11 777 983,32 zł.

## **II. Informacja o stanie mienia**

Komisja zapoznała się z przedłożonym dokumentem; informacja obejmująca zwiększenia i zmniejszenia majątku zdaniem Komisji, podobnie jak w latach poprzednich, została przygotowana bardzo szczegółowo, z podziałem na rodzaje majątku, sposób użytkowania, dysponenta oraz z wartościami amortyzacji. Stan mienia komunalnego łącznie z mieniem instytucji kultury na dzień 31 grudnia 2019 roku wykazuje wartość brutto 1 406 335 627,29 zł (Tabela Nr 1). W stosunku do roku 2018 nastąpił wzrost jego wartości o 5 654 252,49 zł (w stosunku do poprzedniego roku jest mniejszy ze względu na przejęcie wówczas do majątku gminy terenów lotniska od Skarbu Państwa). Komisja ustaliła również, że wartość



wykazana w „Bilansie jednostki budżetowej i samorządowego zakładu budżetowego za rok 2019” w pozycji *Rzeczowe aktywa trwałe pomniejszone o Środki trwałe w budowie (Inwestycje)* zamyka się kwotą 1 020 810 659,82zł. *Wartości niematerialne i prawne* wykazano w kwocie 109 875,32 zł, natomiast *Akcje i udziały* w wielkości 152 580 112,50 zł. Komisja zweryfikowała dane z przedłożoną informacją o stanie mienia (Tabela Nr 2) i ustaliła, że łączna wartość majątku, ogółem w kwocie 1 017 150 109,43 zł wykazana w Tabeli Nr 2 jest zgodna z bilansem.

### **III. Sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego.**

1. Bilans z wykonania budżetu Gminy Piła po stronie aktywów i pasywów wykazuje kwotę 26 809 830,48 zł. Jest w nim zawarta informacja o posiadanych na koniec roku środkach pieniężnych w wysokości 24 278 574,03 zł, należnościach w wysokości 2 175 965,28 zł, w tym: z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych PIT w kwocie 1 982 622 zł oraz udziałach w podatku dochodowym od osób prawnych CIT w kwocie 9 393,89 zł, pozostałych podatkach w kwocie 21 932,16 zł, oraz innych aktywach w wysokości 182 929,16 zł.

Po stronie pasywów bilans zawiera informację o zobowiązaniach Gminy Piła w wysokości 112 761 513,06 zł, w tym zobowiązaniach finansowych krótkoterminowych w wysokości 12 418 136,88 zł i długoterminowych w wysokości 99 765 901,59 zł oraz zobowiązaniach wobec budżetów i pozostałych (m.in. zwroty dotacji) w łącznej kwocie 242 142,35 zł.

Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami bilans sporządzony został 19 lutego 2020 r. i przekazany elektronicznie do Regionalnej Izby Obrachunkowej. Jednocześnie Komisja zapoznała się z przedstawioną Informacją dodatkową do sprawozdania finansowego za rok 2019 – opisującą ustaloną politykę rachunkowości w gminie (nie uległa zmianie w stosunku do poprzedniego roku) ze wskazaniem kluczowych pozycji majątku, które uległy zmianom.

2. Bilans jednostki budżetowej po stronie aktywów i pasywów wykazuje kwotę 1 065 738 973,89 zł. Jest to sprawozdanie łączne jednostek budżetowych Gminy Piła. Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami ww. bilans został sporządzony i przekazany elektronicznie do Regionalnej Izby Obrachunkowej dnia 28 kwietnia 2020 r.

3. Rachunek zysków i strat jednostki wykazuje łączny zysk jednostek budżetowych w wysokości 42 880 278,58 zł.
4. Zestawienie zmian w funduszu jednostki – sprawozdanie łączne jednostek budżetowych, wykazuje wartość funduszu jednostki na koniec roku w wysokości 1 042 136 959,75 zł.

Komisja Rewizyjna skonfrontowała dane zawarte w sprawozdaniu finansowym z danymi zawartymi w sprawozdaniu z wykonania budżetu (m.in. w zakresie wypracowanej nadwyżki Gminy Piła, zobowiązań finansowych, wartości dywidend i udziałów itp.) i stwierdziła, że nie ma w nich rozbieżności. Sprawozdanie finansowe w sposób jasny i rzetelny odzwierciedla stan finansów Gminy Piła.

#### **IV. Informacja z wykonania planów finansowych samorządowych instytucji kultury.**

Sprawozdanie w tym zakresie złożyły: Regionalne Centrum Kultury – Fabryka Emocji w Pile, Muzeum Stanisława Staszica w Pile oraz Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. Pantaleona Szumana w Pile. Komisja uznała przedłożone sprawozdania za prawidłowe i szczegółowo zaprezentowane w związku z czym Komisja nie wniosła żadnych uwag.

**Komisja po dokonaniu analizy złożonych dokumentów i wysłuchaniu wyjaśnień w zakresie realizacji budżetu, przedstawionych sprawozdań finansowych, informacji o realizacji planów finansowych instytucji kultury oraz informacji o stanie mienia zaopiniowała pozytywnie w stosunku głosów 5 „za” wykonanie budżetu za rok 2019.**

Na podstawie art. 18a ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym<sup>3</sup> oraz w oparciu o przedstawione uzasadnienie Komisja Rewizyjna występuje

---

<sup>3</sup> Dz. U. z 2019 r., poz. 506

z wnioskiem do Rady Miasta Piły o udzielenie absolutorium Prezydentowi Miasta Piły za rok 2019 na sesji w dniu 9 czerwca 2020 roku.

**Przewodniczący Komisji  
Rewizyjnej**

**/-/Ryszard Małecki**

- |                      |                      |
|----------------------|----------------------|
| 1. Urszula Kaczmarek | /-/Urszula Kaczmarek |
| 2. Teresa Kasior,    | /-/Teresa Kasior     |
| 3. Grzegorz Płachta, | /-/Grzegorz Płachta  |
| 4. Zbigniew Pyziak,  | /-/Zbigniew Pyziak   |